एतत् भवदीयम् .. !

कस्मिंश्चित् देशे कश्चन महाराजः आसीत् । सः नितरां धर्मनिष्ठः दानशीलः च ।

कदाचित् राजभवनं प्रति कश्चन तापसः आगतवान् । महाराजः अतीव सन्तोषेण तस्य प्रणामं कृतवान् । उक्तवान् च - ''भोः साधुमहाराज ! भवतः आगमनेन मम राजभवनं पवित्रम् अभवत् । अद्य अहं भवते अत्यमूल्यं कमपि उपहारं ददामि । वदतु, किं ददामि ?'' इति ।

तापसः उक्तवान् - ''भवान् आत्मनः अत्यन्तं प्रियं वस्तु मह्यं ददातु'' इति ।

झटिति महाराजः उक्तवान् ''किम् अहं मम राज्यं कोषं वा समर्पयामि ?'' इति

''तत्सर्वं प्रजाजनानाम् । न तु भवदीयम् । भवान् तु तस्य संरक्षणमात्रं करोति...'' तापसः अवदत् ।

'एवं चेत् राजभवनं रथादिकं वा ददामि । एतत्तु मदीयमेव ..'' महाराजः उक्तवान् ।

तापसः किञ्चित् हसित्वा उक्तवान् - ''महाराज ! भवान् विस्मृतवान् अस्ति यत् एतदपि प्रजाजनानाम् एव इति । भवतः कार्ये सौविध्यकल्पनाय एव एतत् भवते दत्तं भवति ..।''

''तर्हि, मम शरीरमेव ददामि । एतद्वा मदीयम् इति अङ्गीकरोति खलु ?'' - महाराजः उक्तवान् ।

''तत् भवतः मातापितृभ्यां दत्तम् । तदुपरि भवतः पुत्राणाम् अधिकारः भवति, न तु भवतः ..'' तापसः अवदत् ।

अधुना तु महाराजः विस्मयेन मूकः अभवत् । सः अग्रे किं वक्तव्यम् इत्येव न ज्ञातवान् । तदा तापसः एव उक्तवान् - ''राजन् ! भवतः मनसि यः अहङ्कारः अस्ति सः पूर्णतः भवदीयः एव, तस्य दानं करोतु । यतः अहङ्कारः एव सर्वविधस्यापि बन्धनस्य कारणम्'' इति ।

महाराजः अनन्तरदिनतः एव अनासक्तः योगी इव शासनं कृतवान् ।

❑❑

• (सं) चारुमतिः